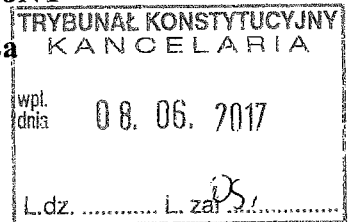

Warszawa, 8 czerwca 2017 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

Al. Jana Christiana Szucha 12a

00-918 Warszawa

WNIOSKODAWCA

Grupa Posłów na Sejm VIII Kadencji

według załączonej listy

Przedstawiciele grupy posłów:

Arkadiusz Mularczyk – poseł na Sejm RP

Andrzej Matusiewicz – poseł na Sejm RP

WNIOSEK

GRUPY POSŁÓW NA SEJM VIII KADENCJI

Działając na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.; Konstytucja RP), Grupa Posłów na Sejm VIII Kadencji wnosi o stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny, że:

1) art. 390 § 1 i § 2 oraz art. 398¹⁷ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2016, poz. 1822, z późn. zm.; KPC) są niezgodne z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa;

2) art. 390 § 1 i § 2 oraz art. 398¹⁷ § 2 i 3 w związku z art. 398¹⁷ § 1 KPC są niezgodne z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP;

3) art. 398⁹ § 1 pkt 1 KPC jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa oraz z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP;

4) art. 441 § 1 i § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2016, poz. 1749, z późn. zm.; KPK) jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa;

5) art. 441 § 3 i § 5 w związku z art. 441 § 1 i § 2 KPK jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP;

6) art. 59 w związku z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. 2016, poz. 1254, z późn. zm.; ustawa o SN) jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa;

7) art. 15 § 1 pkt 3 oraz art. 187 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. 2016, poz. 718; PPSA) w związku art. 3 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. 2016, poz. 1066, z późn. zm.; PUSA) są niezgodne z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa;

8) art. 187 § 2 i § 3 w związku z art. 187 § 1 PPSA jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP.

UZASADNIENIE

1. UWAGI WPROWADZAJĄCE

Grupa posłów (dalej także: wnioskodawca) zdecydowała się zaskarżyć przepisy postępowania cywilnego, karnego oraz postępowania przed sądami administracyjnymi i Sądem Najwyższym w zakresie przepisów dotyczących występowania z zagadnieniami prawnymi. W ocenie wnioskodawcy przepisy te nie spełniają konstytucyjnego wymogu określoności prawa, a przez to mogą prowadzić do działania przez sądy bez podstawy prawnej i poza granicami prawa. Sposób zredagowania skarżonych przepisów, a w szczególności posłużenie się przez ustawodawcę w kwestionowanych przepisach ogólnym i nieostrym pojęciem „zagadnienie prawne”, które mimo orzecznictwa i wykładni doktryny nie jest jasne, narusza podstawowe zasady demokratycznego państwa prawnego.

Obok powyżej wskazanych wątpliwości, grupa posłów jest zdania, że sama instytucja zagadnień prawnych, które powodują związanie sądu w danej sprawie wydanym rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego dotyczącym zagadnienia prawnego jest niezgodna z zasadą, iż sędziowie podlegają jedynie ustawom i Konstytucji.

2. WZORCE KONTROLI

Art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym wskazuje, że uzasadnienie wniosku do TK zawiera: 1) przywołanie treści kwestionowanego wnioskiem przepisu wraz z jego wykładnią; 2) przywołanie treści wzorców kontroli wraz z ich wykładnią; 3) określenie problemu konstytucyjnego i zarzutu niekonstytucyjności; 4) wskazanie argumentów lub dowodów na poparcie zarzutu niekonstytucyjności.

Z uwagi na to, że jako wzorce kontroli wobec skarżonych w niniejszym wniosku przepisów wskazano powtarzające się przepisy Konstytucji RP, ich treść i wykładnia zostanie przedstawiona przez szczegółowym uzasadnieniem podnoszonych zarzutów.

ART. 2 KONSTYTUCJI RP I WYNIKAJĄCA Z NIEGO ZASADA OKREŚLONOŚCI PRAWA

Art. 2 Konstytucji RP brzmi: *Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.*

Wskazany przepis ustanawia zasadę demokratycznego państwa prawnego, której treść jest bardzo bogata. Założeniem państwa prawnego jest wykonywanie władzy państwowej jedynie wtedy, gdy zezwala na to Konstytucja oraz ustawy zgodne z nią pod względem formalnym i materialnym, a celem wykonywania tej władzy jest ochrona ludzkiej godności, sprawiedliwości i pewności prawa (E. Morawska, *Klauzula państwa prawnego w Konstytucji RP na tle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, Toruń 2003, s. 60).

Wnioskodawca, w kontekście przedkładanej sprawy zwrócił uwagę na te treści demokratycznego państwa prawnego, które wiążą się z zasadami poprawnej legislacji, a w szczególności z zasadą określoności prawa. Ma to związek z zasadą budowania zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, które ma się opierać na pewności prawa i bezpieczeństwie prawnym.

W swoim dotychczasowym orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny wiele razy omawiał wyżej wskazane zasady. Dla przykładu w wyroku o sygn. Kp 9/09 TK przypomniał, że „Nakaz przestrzegania zasad prawidłowej legislacji jest jednym z zasadniczych elementów zasady państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji. Przestrzeganie zasad poprawnej legislacji ma szczególne znaczenie nie tylko dla ochrony jednostki i innych podmiotów prywatnych, lecz także dla zapewnienia skuteczności prawa oraz zaufania i szacunku dla prawa ze strony jego adresatów” (wyrok z dnia 14 lipca 2010 r., sygn. Kp 9/09).

W wyroku z dnia 29 października 2003 r., sygn. K 53/02, TK przypomniał, że konsekwentnie reprezentuje stanowisko, iż z wyrażonej w art. 2 Konstytucji zasady państwa prawnego wynika nakaz przestrzegania przez ustawodawcę zasad poprawnej legislacji. Nakaz ten jest funkcjonalnie związany z zasadami pewności i bezpieczeństwa prawnego oraz ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Zasady te nakazują, aby przepisy prawa były formułowane w sposób precyzyjny i jasny oraz poprawny pod względem językowym. Wymóg jasności oznacza obowiązek tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw (zob. też wyrok z dnia 11 stycznia 2000 r., sygn. K 7/99).

Trybunał Konstytucyjny zwracał też konsekwentnie uwagę, że nie każde naruszenie zasad prawidłowej legislacji formułowanych przez doktrynę prawa stanowi jednocześnie naruszenie Konstytucji RP. Z dotychczasowych wypowiedzi Trybunału wynika, że przesłanką stwierdzenia niekonstytucyjności przepisu może być także uchybienie rudymenarnym kanonom techniki prawodawczej, ujmowanym w postaci zasad przyzwoitej legislacji, które powoduje dowolność albo brak możliwości poprawnej logicznie i funkcjonalnie oraz spójnej systemowo interpretacji (zob. wyrok z dnia 23 maja 2006 r., sygn. SK 51/05).

Jeśli chodzi o wymóg określoności prawa to należy przez niego rozumieć zarówno precyzyjność przepisu, jak i jasność prawa, które ma być zrozumiałe i komunikatywne dla jak największej liczby podmiotów (zob. wyrok TK z dnia 28 października 2009 r., sygn. Kp 3/09).

Z orzecznictwa TK wynika, że zasada określoności przepisów prawa nakazuje unikać stanowienia przepisów „w sposób nieprecyzyjny, niejednoznaczny i powodujący istotne wątpliwości prawne”, a także regulacji, które posługują się niezdefiniowanymi pojęciami albo mają niezrozumiałą treść (wyrok TK z dnia 17 grudnia 2002 r., sygn. U 3/02).

Uznanie przepisu za niezgodny z Konstytucją RP uzasadnia jego niejasność wówczas, gdy jest ona „tak daleko posunięta, iż wynikających z niej rozbieżności nie da się usunąć za pomocą zwyczajnych środków mających na celu wyeliminowanie niejednorodności w stosowaniu prawa”. Pozbawienie mocy obowiązującej określonego przepisu z powodu jego niejasności winno być traktowane jako środek ostateczny, stosowany dopiero wtedy, gdy inne metody usuwania skutków niejasności treści przepisu, okażą się niewystarczające (np. wyrok TK z dnia 20 czerwca 2005 r., sygn. K 4/04; wyrok TK z dnia 3 grudnia 2002 r., sygn. P 13/02; P. Tuleja, *Komentarz do art. 2 Konstytucji (w:) M. Safjan, L. Bosek, Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*).

ART. 45 UST. 1 KONSTYTUCJI RP

Art. 45 ust. 1 brzmi: *Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.*

Przepis ten wskazuje gwarancje prawa do sądu. Na jego treść składają się prawo dostępu do sądu, prawo do właściwego ukształtowania postępowania sądowego, prawo do wyroku oraz prawo do właściwego ukształtowania ustroju sądów.

W szczególności istotne jest właściwe i rzetelne ukształtowanie przepisów dotyczących procedowania. W swoim bogatym orzecznictwie Trybunał wskazywał warunki, które musi spełnić rzetelna procedura.

Trybunał między innymi uznał, że „gwarancje konstytucyjne związane z prawem do sądu nie mogą być traktowane jako nakaz urzeczywistnienia w każdym trybie i w każdym rodzaju procedury tego samego zestawu instrumentów procesowych, jednolicie określających pozycję stron postępowania i zakres przysługujących im środków procesowych. (...) nie każda odmienność lub specyfika postępowania sądowego musi być *a priori* traktowana jako ograniczenie prawa do sądu i związanych z tym gwarancji procesowych stron. Z Konstytucji nie wynika bowiem założenie, że każde postępowanie sądowe musi operować tym samym instrumentarium procesowym. Swoboda ustawodawcy (...) w kształtowaniu odpowiednich procedur nie oznacza jednak dopuszczalności wprowadzania rozwiązań arbitralnych, ograniczających nadmiernie i bez istotnych racji prawa procesowe strony, których realizacja stanowi warunek prawidłowego i sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy. Do naruszenia gwarancji konstytucyjnych związanych z prawem do sądu dochodziłoby wówczas, gdyby ograniczenie uprawnień procesowych stron (strony) było nieproporcjonalne dla realizacji takich celów, jak zapewnienie większej efektywności postępowania i jego szybkości, a jednocześnie uniemożliwiałoby właściwe zrównoważenie pozycji procesowej stron” (wyrok TK z dnia 16 listopada 2011 r., sygn. SK 45/09).

W ramach prawa do sądu gwarantowane jest sprawiedliwe rozpatrzenie sprawy, co oznacza zastosowanie sprawiedliwej procedury, czyli takiej, która powinna zapewniać stronom uprawnienia procesowe stosowne do przedmiotu prowadzonego postępowania. Wymóg sprawiedliwego postępowania zakłada bowiem dostosowanie jego zasad do specyfiki rozpoznawanych spraw.

Prawo do sądu gwarantuje rozpoznanie sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Z tego względu te warunki charakteryzujące sąd orzekający w sprawie muszą być spełnione, by móc mówić o spełnieniu konstytucyjnych standardów realizacji prawa do sądu.

Art. 31 ust. 3 Konstytucji RP

Art. 31 ust. 3 Konstytucji RP brzmi: *Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.*

Przepis ten wskazuje na zasadę proporcjonalności, która wskazuje dopuszczalną miarę ingerencji w korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela.

W wyroku z dnia 29 czerwca 2001 r. (sygn. K 23/00) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 31 ust. 3 Konstytucji RP formułuje kumulatywnie ujęte przesłanki dopuszczalności ograniczeń w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności. Są to:

- ustawowa forma ograniczenia,
- istnienie w państwie demokratycznym konieczności wprowadzenia ograniczenia,
- funkcjonalny związek ograniczenia z realizacją wskazanych w art. 31 ust. 3 wartości (bezpieczeństwo państwa, porządek publiczny, ochrona środowiska, zdrowia i moralności publicznej, wolności i praw innych osób)
- zakaz naruszania istoty danego prawa lub wolności.

Granice ingerencji w konstytucyjne prawa i wolności wyznacza zasada proporcjonalności oraz koncepcja istoty poszczególnych praw i wolności. Stwierdzenie, że ograniczenia mogą być ustanawiane tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie, nakazuje rozważyć: czy wprowadzona regulacja jest w stanie doprowadzić do zamierzonych przez nią skutków; czy regulacja ta jest niezbędna do ochrony interesu publicznego, z którym jest połączona; czy efekty wprowadzonej regulacji pozostają w proporcji do ciężarów nakładanych przez nią na obywatela.

TK wskazywał też, że zasada proporcjonalności – z jednej strony – stawia przed ustawodawcą wymóg stwierdzenia rzeczywistej potrzeby dokonania ingerencji w zakres prawa lub wolności jednostki. Z drugiej strony, powinna ona być rozumiana jako wymóg stosowania takich środków prawnych, które będą skuteczne, a więc rzeczywiście służące realizacji zamierzonych przez prawodawcę celów. Zasada proporcjonalności zakłada, że stosowane środki będą niezbędne, w tym sensie, że chronić będą określone wartości w sposób, lub w stopniu, który nie mógłby być osiągnięty przy zastosowaniu innych środków. Ingerencja w dane wolności i prawa jednostki musi pozostawać w racjonalnej i odpowiedniej proporcji do celów, których ochrona uzasadnia dokonane ograniczenie. Konieczność, którą wyraża art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, mieści w sobie postulat niezbędności, przydatności i proporcjonalności wprowadzanych ograniczeń (wyrok TK z dnia 22 września 2005 r. sygn. Kp 1/05).

ART. 178 UST. 1 KONSTYTUCJI RP

Art. 178 ust. 1 brzmi: *Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.*

Przepis ten wskazuje zasadę niezawisłości sędziowskiej, która dotyczy sposobu wykonywania funkcji sędziego. Stanowi ona gwarancję właściwej realizacji prawa do sądu. Na niezawisłość składają się następujące elementy: 1) bezstronność w stosunku do uczestników postępowania; 2) niezależność wobec organów (instytucji) pozasądowych; 3) samodzielność sędziego wobec władz i innych organów sądowych; 4) niezależność od wpływu czynników politycznych, zwłaszcza partii politycznych; 5) wewnętrzna niezależność sędziego.

Zasada niezawisłości odnosi się do wszystkich działań sędziego związanych z procesem orzekania oraz działań podejmowanych w związku z procesem orzekania oraz do działań podejmowanych przez sądy w formach orzeczniczych, lecz nietraktowanych jako wymierzanie sprawiedliwości (np. rozstrzygnięcie o ważności wyborów) oraz do wszystkich sytuacji, gdy sędzia - jako osoba zaufania publicznego - zostanie powołana do składu organów pozasądowych, np. do komisji wyborczych (L. Garlicki, *komentarz do art. 178 (w:)* L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, t. IV, Warszawa 2005, s. 6).

Atrybutem niezawisłości jest bezstronność sędziego w orzekaniu. Naruszenie obowiązku zachowania przez sędziego bezstronności może polegać na dostosowywaniu treści wydawanych orzeczeń do sugestii czy poleceń przekazywanych sędziemu z zewnątrz bądź do antycypowania tych sugestii z myślą o wpływających z tego korzyściach (wyrok TK z dnia 24 czerwca 1998 r., sygn. K 3/98).

Konstytucja RP stanowi, że sędzia podlega Konstytucji i ustawie. Zwrot normatywny: „podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom” oznacza, że sędziowie podlegają tylko prawu i płynącym z niego nakazom, nie zaś np. dyrektywom pozaprawnym.

Podległość sędziego Konstytucji RP oznacza, że ma on obowiązek jej stosowania wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Podległość sędziego ustawie odnosi się w równym stopniu do aktów o mocy ustawy, czyli rozporządzeń z mocą ustawy, o których mowa w art. 234 Konstytucji RP. Podległość ta oznacza nakaz stosowania aktu ustawodawczego do konkretnej sytuacji zawisłej przed sądem.

Podległość sędziów Konstytucji RP oraz ustawom określa granice normatywne sprawowania wymiaru sprawiedliwości, polegającego na stosowaniu prawa (rozstrzygnięciu sporów) w sprawach indywidualnych. Jeśli natomiast sędzia podnosi zarzut niezgodności ustawy z Konstytucją RP, powinien wystąpić z pytaniem prawnym przewidzianym w art. 193 Konstytucji RP. Sędzia, orzekając w konkretnej sprawie, nie może odmówić zastosowania przepisu ustawy stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia stosunku prawnego ani nie może orzekać na podstawie - jego zdaniem - niekonstytucyjnego przepisu ustawy, lecz w tej sytuacji powinien we właściwym trybie przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne.

3. ZARZUTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI ART. 390 ORAZ art. 398¹⁷ KPC WE WSKAZANYM W PETITUM WNIOSKU ZAKRESIE

3.1. PRZEDMIOT KONTROLI

3.1.1. Treść art. 390 KPC

Kwestionowany przepis stanowi: *Art. 390. § 1. Jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, odraczając rozpoznanie sprawy. Sąd Najwyższy władny jest przejąć sprawę do rozpoznania albo przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi tego Sądu.*

§ 2. Uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie.

Art. 390 KPC dotyczy możliwości przedstawienia zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, gdy przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości. Uchwała SN rozstrzygająca to zagadnienie wiąże w danej sprawie.

Przedstawienie Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia jest dopuszczalne w każdej sprawie, niezależnie od sądu rozpoznającego apelację i niezależnie od tego, czy w danej sprawie przysługuje skarga kasacyjna. Przesłanką przekazania sprawy jest powstanie zagadnienia prawnego budzącego w ocenie sądu drugiej instancji poważne wątpliwości. Postanowienie sądu wydane na rozprawie nie jest zaskarżalne, ale wymaga uzasadnienia wskazującego, jakie zagadnienie i z jakich przyczyn budzi wątpliwości.

Wskazany przepis nie wyjaśnia, jaki może być zakres przedmiotowy zagadnienia prawnego oprócz tego, że powstaje ono przy rozpoznawaniu apelacji.

Z orzecznictwa wynika, że zagadnienie przedstawione Sądowi Najwyższemu nie może dotyczyć ustaleń faktycznych, podciągnięcia ustalonego stanu faktycznego pod wskazany w pytaniu przepis prawa ani problemów w ocenie środków dowodowych (zob. postanowienie SN z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/96, OSNC 1997, nr 1, poz. 9; postanowienie SN z dnia 17 grudnia 1991 r., III CZP 129/91, LEX nr 9071). Nie jest jednak jasne, według jakich kryteriów Sąd Najwyższy przyjmuje zagadnienia do rozpoznania.

Zagadnienie prawne stanowiące przedmiot pytania musi budzić poważne wątpliwości. Ustawodawca w art. 390 KPC nie wyjaśnił jednak, czy chodzi o „poważne” wątpliwości w sensie obiektywnym (problem całkowicie nierozwiązany w doktrynie, rozstrzygany różnie w dotychczasowym orzecznictwie) czy subiektywnym (tj. z punktu widzenia sądu II instancji rozpatrującego apelację).

W orzecznictwie wskazuje się, że o dopuszczalności wystąpienia z zagadnieniem prawnym nie decydują same przez się ani praktyczna doniosłość podniesionego w nim problemu, ani odnotowanie rozbieżności w jego rozwiązywaniu w doktrynie czy orzecznictwie innych sądów, lecz to, czy sąd II instancji sam ma rzeczywiste wątpliwości co do sposobu jego rozstrzygnięcia (postanowienie SN z dnia 23 lipca 1998 r., III CZP 24/98, LEX nr 50682; podobnie wyrok SN z dnia 20 września 2005 r., III SZP 2/05, OSNP 2006, nr 19–20, poz. 312).

Uchwała Sądu Najwyższego podjęta na podstawie art. 390 § 1 KPC rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże, zgodnie z art. 390 § 2 KPC, tylko w danej sprawie. Nie są nią zatem związane inne sądy, rozpatrujące sprawy dotyczące podobnych zagadnień prawnych. Nie jest więc nią związany sąd rozpoznający sprawę rozpoczętą nowym powództwem skierowanym przeciwko osobie, która nie była pozwana w postępowaniu, w którym Sąd Najwyższy podjął uchwałę rozstrzygającą zagadnienie prawne, nawet jeżeli przedmiotem obu powództw jest to samo roszczenie oparte na tej samej podstawie faktycznej, a w uchwale tej Sąd Najwyższy

wypowiedział się na temat braku legitymacji biernej pozwanej w nowej sprawie (zob. uchwała SN z dnia 10 maja 2007 r., III CZP 33/07, OSNC 2008, nr 7–8, poz. 70).

Uchwała Sądu Najwyższego wiąże w konkretnej sprawie, w związku z którą wystąpiono z zagadnieniem prawnym, wszystkie sądy, a więc nie tylko sąd, który przedstawił zagadnienie prawne (art. 390 § 2 KPC). Redakcja art. 390 § 2 KPC wskazuje, że *Uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie*. Z przepisu tego nie wynika wprost to, że rozstrzygnięciem SN związany jest jedynie sąd, który przedstawił zagadnienie prawne. Regulacja ta wyraźnie odnosi się do rozpoznawanej sprawy, co ma szerszy wymiar.

3.1.2. TREŚĆ ART. 398¹⁷ KPC

Kwestionowany przepis stanowi: *Art. 398¹⁷. § 1. Jeżeli przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej wyłoni się zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, Sąd Najwyższy może odroczyć wydanie orzeczenia i przekazać to zagadnienie do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi tego Sądu.*

§ 2. Uchwała powiększonego składu Sądu Najwyższego jest w danej sprawie wiążąca.

§ 3. Sąd Najwyższy w powiększonym składzie może przejąć sprawę do swego rozpoznania.

Wskazana regulacja jest odpowiednikiem art. 390 KPC dotyczącego postępowania apelacyjnego. Obecność tego przepisu w KPC jest uzasadniana potrzebą przystosowania rozwiązań procesowych do przepisów ustrojowych, w szczególności do przepisów ustawy o SN.

Zagadnienie prawne budzące wątpliwości może powstać także przy rozpoznaniu zażalenia (art. 394¹ § 3 KPC). Zgodnie z dotychczasowym stanowiskiem doktryny, instytucja rozstrzygania zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w postępowaniu kasacyjnym powinna służyć przede wszystkim ujednoczeniu orzecznictwa Sądu Najwyższego w wypadkach, gdy składy zwykle podejmują odmienne orzeczenia w podobnych stanach faktycznych.

Podobnie jak w przypadku art. 390 KPC, również z art. 398¹⁷ KPC nie wynikają kryteria ani dyrektywy, w jaki sposób interpretować pojęcie „zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości”.

Art. 398¹⁷ § 2 KPC przesądza o tym, że uchwała powiększonego składu Sądu Najwyższego jest w danej sprawie wiążąca. Zatem i w tym przypadku akt Sądu Najwyższego rozpatrującego zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie. Można to rozumieć w taki sposób, że stanowisko SN będzie wiążące nie tylko dla składu SN występującego z zagadnieniem prawnym, ale także dla innych składów orzekających w związku z konsekwencjami związanymi z rozpoznaniem skargi kasacyjnej.

Art. 398¹⁷ § 3 KPC wskazuje, że Sąd Najwyższy w powiększonym składzie może przejąć sprawę do swego rozpoznania, co stanowi odstępstwo od zasady właściwości sądu. Ma to miejsce poza instancyjną kontrolą sądową, a więc poza gwarancjami wynikającymi z art. 78 Konstytucji RP („Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarzania określa ustawa”) i art. 176 Konstytucji RP („Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne”).

Rozpoznawanie zagadnień prawnych przez Sąd Najwyższy nie jest bowiem czynnością z zakresu instancyjnej weryfikacji orzeczeń sądowych. Jest to działanie, które przebiega obok procesu sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez dany sąd, a jego celem jest rozstrzygnięcie przedstawianego przez sąd rozpoznający daną sprawę zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości. To ma pomóc danemu sądowi w wydaniu rozstrzygnięcia.

3.2. PROBLEM KONSTYTUCYJNY

Wnioskodawca dostrzega w treści art. 390 i art. 398¹⁷ KPC następujące problemy konstytucyjne.

Pierwszym z nich jest to, że w kwestionowanych przepisach zawarto ogólne i niedookreślone pojęcie „zagadnienia prawnego”, z którym dany sąd może zwrócić się do Sądu Najwyższego, a to jest sprzeczne z wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadą określoności prawa. Mimo bogatego orzecznictwa sądowego nie jest jasne, czym może być zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 390 § 1 i 2 i art. 398¹⁷ § 1 KPC.

Drugi problem polega na tym, że poprzez związanie sądu uchwałą SN rozstrzygającą zagadnienie prawne w danej sprawie dochodzi do naruszenia art. 178 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym sędziowie podlegają Konstytucji i ustawom, a zatem przy orzekaniu nie mogą być związani innego rodzaju dyrektywami niezależnie od tego, czy pochodzą one spoza organów sądowych czy też nie (art. art. 390 § 2 i art. 398¹⁷ § 3 KPC).

Ostatni z problemów dotyczy charakteru procedury rozstrzygnięcia zagadnień prawnych przez Sąd Najwyższy. Poprzez ingerencję w sposób rozstrzygnięcia w danej sprawie za pomocą wiążącej uchwały wskazane rozwiązania prawne naruszają prawo do rozpoznania sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

3.3. ARGUMENTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI

3.3.1. Zasada określoności prawa nakłada na ustawodawcę obowiązek tworzenia przepisów prawa możliwie najbardziej określonych w danym wypadku, zarówno pod względem ich treści, jak i formy. Na oba wymiary określoności prawa składają się kryteria: precyzyjności regulacji prawnej, jasności przepisu oraz jego legislacyjna poprawność. Kryteria te składają się na tzw. test określoności prawa, który każdorazowo powinien być odnoszony do badanej regulacji.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 października 2009 r. (sygn. Kp 3/09) wskazał, że: „Przez precyzyjność regulacji prawnej należy rozumieć możliwość dekodowania z przepisów jednoznacznych norm prawnych (a także ich konsekwencji) za pomocą reguł interpretacji przyjmowanych na gruncie określonej kultury prawnej. Innymi słowy, nakaz określoności przepisów prawnych powinien być rozumiany jako wymóg formułowania przepisów w taki sposób, aby zapewniały dostateczny stopień precyzji w ustaleniu ich znaczenia i skutków prawnych [...] Precyzyjność przepisu przejawia się w konkretności regulacji praw i obowiązków, tak by ich treść była oczywista i pozwalająca na ich wyegzekwowanie. Jest to możliwe pod warunkiem skonstruowania przez prawodawcę precyzyjnych norm prawnych.

Jasność przepisu gwarantować ma jego komunikatywność względem adresatów. Innymi słowy, chodzi o zrozumiałość przepisu na gruncie języka powszechnego. Wymóg

jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego prawodawcy mają prawo oczekiwać stanowienia norm niebudzących wątpliwości co do nakładanych obowiązków lub przyznawanych praw. Niejasność przepisu w praktyce oznacza niepewność sytuacji prawnej adresata normy i pozostawienie jej ukształtowania organom stosującym prawo [...] Zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą Trybunału Konstytucyjnego stanowienie przepisów niejasnych, wieloznacznych, które nie pozwalają obywatelowi na przewidzenie konsekwencji prawnych jego zachowań, jest naruszeniem Konstytucji (por. wyroki o sygn. K 6/02 i sygn. K 41/02).

[...] Poprawność oznacza bowiem zgodność przepisu z wymogami prawidłowej legislacji, których wyrazem są *Zasady techniki prawodawczej*. Są to wymogi co do technicznej strony legislacji i mają wtórny charakter wobec dwóch pierwszych kryteriów, tzn. wymóg poprawności służyć ma zapewnieniu takiego wysłownienia norm prawnych, które gwarantować będą ich precyzyjność i jasność”

W art. 390 § 1 i 2 i art. 398¹⁷ § 1 KPC ustawodawca posłużył się pojęciem „zagadnienie prawne”. Pojęcie to ma charakter ogólny. W jego zakres mogą wchodzić różne sytuacje. Przepisy KPC nie dają odpowiedzi na pytanie, jakie kryteria przyjąć, by przesądzić, że mamy do czynienia z zagadnieniem prawnym, które można skierować do Sądu Najwyższego.

Z kwestionowanych przepisów wynika jedynie, że chodzi o zagadnienie prawne powstałe w związku z *rozpatrywaną sprawą i budzące poważne wątpliwości*.

W procesie wykładni nie można wskazać precyzyjnych i wyraźnych kryteriów, które pozwoliłyby przesądzić, czym jest owo zagadnienie prawne. W ten sposób ustawodawca pozostawił szeroki margines swobody Sądowi Najwyższemu do oceny treści tego pojęcia, ale mimo bogatego orzecznictwa nadal nie jest ono jednoznaczne.

Z powyższego względu można uznać, że dane określenie jest nieprecyzyjne i niejasne, a wadliwości tej nie można usunąć w procesie wykładni. Oznacza to, że wskazana regulacja nie spełnia testu określoności, a zatem kwestionowane przepisy są niezgodne z konstytucyjną zasadą określoności prawa.

3.3.2. Zgodnie z art. 390 § 2. *Uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie*. Podobnie, w myśl art. 398¹⁷ § 2 *Uchwała powiększonego składu Sądu Najwyższego jest w danej sprawie wiążąca*.

Jak już zostało wskazane, rozpoznawanie zagadnień prawnych przez Sąd Najwyższy nie jest rozstrzygnięciem sporu (sprawy) i jest dokonywane poza instancyjnym tokiem postępowania. Sąd występujący z zagadnieniem prawnym godzi się na to, że wpływ na rozstrzygnięcie jego sprawy będzie miał inny podmiot. Przyzwolenie na taką sytuację w ustawie budzi zastrzeżenia co do konstytucyjnego standardu rozpoznawania sprawy przez niezależny, bezstronny, niezawisły i właściwy sąd. Ma to szczególne znaczenie, że zagadnienie prawne nie jest rozpoznawane w trybie weryfikacji rozstrzygnięcia sądowego, ale przy okazji rozpoznawania sprawy, a takiej konstrukcji nie przewiduje Konstytucja RP.

W swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał uwagę, że fakt, iż uchwała SN wiąże sąd orzekający w danej sprawie [tj. w sprawie, której dotyczy zagadnienie prawne rozstrzygane przez SN] jest wyjątkiem od konstytucyjnej zasady podległości sędziów tylko Konstytucji oraz ustawom i z tego względu należy ją wyklądać w sposób ścisły, bez żadnych koncesji na rzecz argumentów o nastawieniu celowościowym lub użytecznym (zob. np. postanowienie SN z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. III SPZP 2/16; postanowienie SN z dnia 30 listopada 2016 r., sygn. III CZP 78/16; postanowienie SN z dnia 14 września 2016 r., sygn. III CZP 42/16;

postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. III CZP 10/16; postanowienie SN z dnia 22 czerwca 2016 r., sygn. III CZP 23/16).

Jeżeli zatem ustawodawca w art. 390 § 2 KPC oraz w art. 398¹⁷§ 2 KPC stwierdza, że uchwała SN odpowiednio wiąże w danej sprawie albo jest w danej sprawie wiążąca to oddziałuje to na sąd orzekający w sprawie w sposób nieprzewidziany w Konstytucji RP. Ustawodawca pozwala bowiem, by akt podjęty poza normalnym trybem rozstrzygnięcia sprawy wpływał na sposób rozstrzygnięcia danej sprawy przez niezawisły sąd.

Ponadto art. 390 § 1 zdanie 2 i art. 398¹⁷§ 3 KPC pozwala przejąć sprawę do rozpoznania przez SN w powiększonym składzie, gdy skieruje się do niego zagadnienie prawne wniesione odpowiednio w trybie art. 390 § 1 albo art. 398¹⁷§ 1 KPC, co powoduje zmianę właściwości sądu, a to budzi wątpliwości co do zgodności tego przepisu z prawem do sądu. Wskazana zmiana właściwości sądu stanowi nadmierną ingerencję i jest nieproporcjonalna, przez co narusza art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Wnioskodawca jest zdania, że również związanie w danej sprawie rozstrzygnięciem wynikającym z rozpoznania zagadnienia prawnego przez Sąd Najwyższy narusza podstawy konstytucyjnego prawa do sądu, gdyż powoduje, że ustawodawca nieproporcjonalnie ingeruje w możliwość rozpoznania tej sprawy przez niezależny, niezawisły i właściwy sąd.

Wnioskodawca podkreśla, że z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP dotyczący niezawisłości sędziowskiej wynika, że w sprawowaniu urzędu sędziowie podlegają jedynie ustawom i Konstytucji RP. Podległość tym aktom normatywnym odnosi się do orzekania. Niezawisłość sędziowska oraz wymóg podlegania ustawom i Konstytucji RP nie może być modyfikowany w drodze ustawy. W szczególności nie jest dopuszczalne, by sąd był na mocy przepisów ustawowych zobowiązany do bezwzględnego (wiążącego) stosowania przy sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości aktów, które nie mają cech aktów normatywnych powszechnie obowiązujących, a jednocześnie nie są aktami wewnątrznie wiążącymi skierowanymi do jednostek organizacyjnie podległych organowi wydającemu te akty.

Z powyższego względu, związanie uchwałami Sądu Najwyższego w orzekaniu w sprawach, w związku z którymi przedstawione zostało zagadnienie prawne, narusza art. 178 ust. 1 Konstytucji RP. Tego rodzaju rozwiązania prawne ograniczają bowiem swobodę orzekania i niezawisłość sędziowską, a także nakazują sędziom uwzględnianie w orzekaniu aktów, które nie są ustawami ani Konstytucją RP.

3.3.3. Podsumowując:

- art. 390 § 1 i § 2 oraz art. 398¹⁷§ 1 KPC są niezgodne z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa;

- art. art. 390 § 1 i § 2 oraz art. 398¹⁷§ 2 i 3 w związku z art. 398¹⁷ § 1 KPC są niezgodne z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, przez to że nieproporcjonalnie ingerują w prawo do sądu i naruszają zasadę niezawisłości sędziowskiej.

4. ZARZUT DOTYCZĄCY NIEKONSTYTUCYJNOŚCI ART. 398⁹ § 1 PKT 1 KPC

Kwestionowany przepis stanowi: *Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.*

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 KPC, SN przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje jedna ze wskazanych w tym przepisie okoliczności (przyczyna kasacyjna).

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie, Sąd Najwyższy musi przyjąć skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Chodzi o zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. W sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli wskazana przez stronę wykładnia przepisu jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie oraz literaturze i została uwzględniona przez sądy obu instancji (por. postanowienie SN z dnia 2 października 2001 r., sygn. I PKN 129/01).

Ustawodawca nie wyjaśnił, czym miałyby być istotne zagadnienie prawne i czego mogłoby ono dotyczyć. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powinno polegać na sformułowaniu tego zagadnienia (por. np. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11) i wskazaniu wątpliwości związanych z rozumieniem lub stosowaniem przepisów prawnych niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego ma mieć zarówno znaczenie dla praktyki sądowej, jak i rozpoznania oraz rozstrzygnięcia konkretnej skargi kasacyjnej (por. postanowienie SN z dnia 11 kwietnia 2012 r., sygn. III SK 41/11, LEX nr 1238126; postanowienie SN z dnia 18 września 2012 r., sygn. I CSK 180/12, LEX nr 1230170). To z orzecznictwa wynika, co nie jest istotnym zagadnieniem prawnym, jednakże każdorazowo kwestia ta musi być badana, ze względu na brak wyraźnych norm ustawowych w tym zakresie.

4.2. PROBLEM KONSTYTUCYJNY

Wnioskodawca widzi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 KPC problem konstytucyjny dotyczący określoności prawa, a także gwarancji prawa do sądu (w szczególności prawa do rzetelnej procedury).

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 KPC ustawodawca posłużył się nieokreślonym pojęciem „zagadnienia prawnego”, które może być podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Niejasność sformułowania i jego ogólna treść narusza z wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadę określoności prawa. Przepis ten pozwala w sposób dowolny przyjmować skargi kasacyjne do rozpoznania, a to narusza gwarancji rzetelnej procedury.

4.3. ARGUMENTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI

4.3.1. Wnioskodawca omawiając zarzut w pkt 3 uzasadnienia niniejszego wniosku wyjaśnił, że posłużenie się przez ustawodawcę ogólnym pojęciem „zagadnienie prawne” bez stworzenia określonego kontekstu normatywnego, z którego można byłoby wyraźnie wskazać lub chociaż w sposób jasny i nie budzący wątpliwości wyinterpretować kryteria, o jakie zagadnienia prawne chodzi, prowadzi do naruszenia zasady określoności prawa. Przepis zawierający to sformułowanie nie spełnia testu określoności, co zostało wyjaśnione w pkt 3 uzasadnienia niniejszego wniosku.

Dodatkowo, w kontekście przesłanek do wniesienia skargi kasacyjnej, niejasność i zbyt ogólna treść zastosowanego przez ustawodawcę pojęcia powoduje, że nie wiadomo, w jakich okolicznościach dana skarga może być wniesiona ze względu na zaistnienie zagadnienia

prawnego. Nie jest również jasne, w jakim przypadku skarga taka zostanie rozpoznana. W ten sposób dochodzi do ograniczenia prawa do sądu.

4.3.2. Podsumowując:

- art. 398⁹ § 1 pkt 1 KPC jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa oraz z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

5. ZARZUTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI ART. 441 KPK

5.1. PRZEDMIOT KONTROLI

Kwestionowany przepis stanowi: *Art. 441. § 1. Jeżeli przy rozpoznawaniu środka odwoławczego wyłoni się zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy, sąd odwoławczy może odroczyć rozpoznanie sprawy i przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.*

§ 2. Sąd Najwyższy może przekazać rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego powiększonemu składowi tego sądu.

§ 3. Uchwała Sądu Najwyższego jest w danej sprawie wiążąca.

§ 4. Prokurator, obrońcy i pełnomocnicy mają prawo wziąć udział w posiedzeniu.

§ 5. Sąd Najwyższy może przejąć sprawę do swego rozpoznania.

Art. 441 § 1 KPK obejmuje postępowanie apelacyjne oraz zażaleniewe. Przedmiotem pytania prawnego sądu odwoławczego mogą być tylko istotne wątpliwości w zakresie wykładni obowiązującego prawa. Kwestie faktyczne nie podlegają interpretacji prawnej z art. 441 § 1 KPK. Ocena dowodów na tle konkretnego stanu faktycznego należy do uprawnień sądu orzekającego merytorycznie. Przedstawione SN zagadnienie prawne dotyczyć musi kwestii prawnej ściśle łączącej się ze sprawą rozpatrywaną przez sąd odwoławczy.

To znaczy, że musi istnieć związek między ustaleniami faktycznymi dokonanyymi w konkretnej sprawie a treścią pytania prawnego. W orzecznictwie podnosi się, że przedmiotem pytania prawnego może być nie tylko przepis ustawy, ale także przepis rozporządzenia, ratyfikowanej umowy międzynarodowej i aktu prawa miejscowego (zob. SN I KZP 18/05, OSNKW 2005, nr 9, poz. 74).

W orzecznictwie znany jest pogląd, że instytucja pytań prawnych jest odstępstwem od zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego (art. 8 § 1 KPK). Uchwała Sądu Najwyższego jest w danej sprawie wiążąca (art. 441 § 3 KPK). To znaczy, że jej treść wiąże nie tylko sąd, który wystąpił z pytaniem prawnym, ale także pozostałe sądy, łącznie z Sądem Najwyższym, jeżeli sprawa znajdzie się w rozpoznaniu tego sądu np. na skutek wniesienia kasacji.

Sąd Najwyższy uznawał, że kwestia konstytucyjności ustawy nie może być przedmiotem zagadnienia prawnego przekazanego przez sąd odwoławczy do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu w trybie określonym w art. 441 § 1 KPK (SN I KZP 17/02, OSNKW 2002, nr 7-8, poz. 62).

Jeżeli sąd okręgowy, będąc sądem odwoławczym, poweźmie wątpliwość co do konstytucyjności przepisu ustawowego, której sam nie będzie w stanie rozstrzygnąć, będzie musiał na podstawie art. 193 Konstytucji RP przedstawić pytanie prawne w tym przedmiocie TK. Nie może bowiem być konkurencji między uprawnieniami Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego. Rozwiązanie takie byłoby przecież nie tylko modelowo błędne, ale także niepraktyczne, a nawet wręcz nieracjonalne (zob. SN I KZP 17/02, OSNKW 2002, nr 7-8, poz. 62).

Podobnie jak w przypadku procedury cywilnej, także w postępowaniu karnym, rozpoznawanie zagadnień prawnych przez Sąd Najwyższy nie jest czynnością z zakresu instancyjnej weryfikacji orzeczeń sądowych. Jest to działanie, które przebiega obok procesu sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez dany sąd, a jego celem jest rozstrzygnięcie przedstawianego przez sąd rozpoznający daną sprawę zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości.

5.2. PROBLEM KONSTYTUCYJNY

Wnioskodawca dostrzega w art. 441 KPK takie same problemy konstytucyjne, jakie wskazał w przypadku art. 390 i art. 398¹⁷ KPC.

W pierwszej kolejności chodzi o nieokreśloność pojęcia „zagadnienie prawne”, z którym dany sąd może zwrócić się do Sądu Najwyższego. Wprawdzie ustawodawca w art. 441 § 1 KPK, bardziej precyzyjnie niż czyni to KPC, wskazał, że chodzi o *zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy*, jednak nadal nie jest jasne, jakiego rodzaju zagadnienia prawne mogłyby być przedstawiane SN i jakie są kryteria przyjęcia tych zagadnień do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Zagadnieniem budzącym wątpliwości konstytucyjne jest to, że poprzez związanie sądu uchwałą SN (art. 441 § 3 KPK) oraz możliwość przejęcia sprawy do rozpoznania przez SN (art. 441 § 5 KPK), co stanowi odstępstwo od zasady właściwości sądu, dochodzi do ingerencji w niezawisłość sędziowską oraz do nieproporcjonalnego ograniczenia prawa do sądu. Analizę zgodności z art. 178 ust. 1 Konstytucji należy odnieść do tego, że sędziowie podlegają Konstytucji i ustawom, a zatem przy orzekaniu nie mogą być związani innego rodzaju dyrektywami, niezależnie od tego, czy pochodzą one spoza organów sądowych czy też nie.

5.3. ARGUMENTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI

5.3.1. Zasada określoności prawa nakłada na ustawodawcę obowiązek tworzenia przepisów prawa możliwie najbardziej określonych w danym wypadku, zarówno pod względem ich treści, jak i formy. Na oba wymiary określoności prawa składają się kryteria: precyzyjności regulacji prawnej, jasność przepisu oraz jego legislacyjna poprawność. Kryteria te składają się na tzw. test określoności prawa, który każdorazowo powinien być odnoszony do badanej regulacji.

Art. 441 § 1 i § 2 KPK posługuje się pojęciem „zagadnienie prawne”, którego nie można wyjaśnić w toku wykładni w tak, by w sposób jasny i niebudzący wątpliwości pozwoliłby określić, w odniesieniu do jakich zagadnień prawnych można się zwrócić do SN. Ustawodawca pozostawił szeroki margines swobody Sądowi Najwyższemu do oceny treści tego pojęcia, ale mimo bogatego orzecznictwa nadal nie jest ono jednoznaczne.

Z kwestionowanego przepisu wynika, że zagadnienie prawne ma dotyczyć *zasadniczej wykładni ustawy*. Nie jest jednak jasne, jakiego rodzaju zagadnienie prawne może być przedstawione do rozstrzygnięcia i co oznacza *zasadnicza wykładnia ustawy*. Z KPK nie można w sposób nie budzący wątpliwości wywieść kryteriów, które pozwoliłyby przesądzić o tym, jakie kwestie (zagadnienia) mogłyby być rozstrzygane przez Sąd Najwyższy w trybie art. 441 KPK.

Również w tym przypadku, tak jak w KPC, ustawodawca pozostawił szeroki margines swobody Sądowi Najwyższemu do oceny treści tego pojęcia. Mimo licznych orzeczeń nadal nie jest ono jednoznaczne i budzi wątpliwości interpretacyjne.

Powyżej wskazane okoliczności świadczą o tym, że dane określenie jest nieprecyzyjne i niejasne, a jego wadliwości nie można usunąć w procesie wykładni. Art. 441 § 1 i § 2 KPK nie spełnia zatem testu określoności, a to znaczy, że jest on niezgodny z konstytucyjną zasadą określoności prawa.

5.3.2. Co do kwestii związania uchwałą Sądu Najwyższego rozstrzygającą zagadnienie prawne, to w orzecznictwie panuje powszechne przekonanie, że taka regulacja ingeruje w zasadę niezawisłości sędziowskiej i jest odstępstwem od związania sędziego jedynie ustawami i Konstytucją RP.

Ustawodawca wskazując w art. 441 § 3 KPK, że uchwała Sądu Najwyższego wiąże w danej sprawie, wprowadził kolejny akt, który ma wiązać sędziego przy sprawowaniu przez niego urzędu. Uchwała Sądu Najwyższego nie jest ani ustawą ani tym bardziej Konstytucją. Jeżeli z art. 178 ust. 1 Konstytucji wynika, że w orzekaniu sędziowie podlegają jedynie ustawom i Konstytucji RP, oznacza to, że wprowadzenie w ustawie dodatkowych aktów, które będą wiązać sędziego w orzekaniu jest naruszeniem art. 178 ust. 1 Konstytucji RP. To powoduje, że dana regulacja jest niekonstytucyjna. Narusza ona również konstytucyjne standardy prawa do sądu, gdyż ingeruje w rozpoznawanie sprawy przez niezależny, bezstronny, niezawisły i właściwy sąd.

Z powyższego względu wskazany powyżej przepis KPK narusza art. 178 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Ogranicza on swobodę orzekania i niezawisłość sędziowską oraz nakłada na sędziego niezgodny z Konstytucją obowiązek bezwzględnego uwzględniania w orzekaniu aktów, które nie są ustawami ani Konstytucją.

Art. 441 § 5 KPK wskazuje, że Sąd Najwyższy może przejąć sprawę do swego rozpoznania, co stanowi odstępstwo od zasady właściwości sądu. Ma to miejsce poza instancyjną kontrolą sądową, a więc poza gwarancjami wynikającymi z art. 78 Konstytucji RP („Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarzania określa ustawa”) i art. 176 Konstytucji RP („Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne”). Takie rozwiązanie jest wątpliwe z punktu widzenia konstytucyjnych standardów prawa do sądu. Powoduje bowiem, że dochodzi do odstąpienia rozpoznania sprawy przez właściwy sąd.

5.3.3. Podsumowując:

- art. 441 § 1 i § 2 KPK jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa;

- art. 441 § 3 i § 5 w związku z art. 441 § 1 i § 2 KPK jest niezgodny art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP.

6. ZARZUTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI KWESTIONOWANYCH PRZEPISÓW USTAWY O SN

6.1. PRZEDMIOT KONTROLI

6.1.1. TREŚĆ ART. 1 UST. 1 PKT 1 LIT. B USTAWY O SN

Kwestionowany przepis stanowi: *Art. 1. Sąd Najwyższy jest organem władzy sądowniczej, powołanym do:*

- 1) sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez:*
- b) podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne.*

Wskazana wyżej regulacja dotyczy działalności uchwałodawczej Sądu Najwyższego i możliwości rozstrzygnięcia zagadnień prawnych. Działalność ta polega przede wszystkim na dokonywaniu wykładni przepisów prawa.

W doktrynie przyjmuje się, że działalność uchwałodawcza Sądu Najwyższego stanowi sprawowanie szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości, mimo iż nie orzeka się tu o stanie faktycznym, ale o wątpliwościach lub rozbieżnościach co do wykładni prawa. Nie dotyczy ona nadzoru, o którym mowa w art. 183 ust. 1 Konstytucji RP, który zakłada sprawowanie nadzoru nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych. Podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne obejmuje bowiem również orzecznictwo Sądu Najwyższego.

Ustawodawca przy rozstrzygnięciu wątpliwości prawnych posługuje się określeniem „zagadnienia prawne” (art. 441 KPK, art. 1 pkt 1 lit. b, art. 59, art. 61 oraz art. 62 ustawy o SN). Nie ma jasności co do tego pojęcia, a w doktrynie niektórzy autorzy posługują się też sformułowaniem „pytanie prawne”. Nie ma jednak zgodności, co należy rozumieć pod pojęciem pytań prawnych (czy tylko pytania do TK, czy zagadnienia prawne, czy również pytania prejudycjalne).

6.1.2. TREŚĆ ART. 59 USTAWY O SN

Kwestionowany przepis stanowi: *Art. 59. Jeżeli Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację lub inny środek odwoławczy, poweźmie poważne wątpliwości co do wykładni prawa, może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów tego Sądu.*

We wskazanym przepisie ustawodawca upoważnił SN do tego, by mógł przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi 7 sędziów SN, gdy rozpoznając kasację lub inny środek odwoławczy poweźmie wątpliwości co do wykładni prawa. Ustawa nie precyzuje, o jakie zagadnienie prawne może chodzić i o wykładnię jakiego prawa można pytać.

Art. 59 ustawy o SN ma zatem szerszy zakres niż odpowiednie przepisy KPK i KPC dotyczące zagadnień prawnych, dotyczy bowiem nie tylko skargi kasacyjnej, ale także innych

środków odwoławczych. Ponadto dotyczy on zarówno zagadnień prawnych, które wyłoniły się przy okazji rozpoznawania konkretnej sprawy, jak i tzw. zagadnień abstrakcyjnych.

6.2. PROBLEM KONSTYTUCYJNY

Podstawowym problemem konstytucyjnym jest to, że wskazane przepisy posługują się ogólnym i niedookreślonym pojęciem „zagadnienia prawnego”. Również w odniesieniu do ustawy o SN nie jest jasne, jakie kryteria należy przyjąć, by zwrócić się do składu 7 sędziów SN o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego. To budzi wątpliwości co do zgodności art. 59 w związku z art. 1 ust 1 pkt 1 lit. b z zasadą określoności prawa.

6.3. ARGUMENTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI

6.3.1. Pojęcie „zagadnienie prawne” mimo, że jest obecne w ustawach oraz orzecznictwie sądowym nie jest precyzyjne i jasne. Z tego względu trudno jest przesądzić, czym są zagadnienia prawne, które Sąd Najwyższy może kierować do składu 7 sędziów, a zatem jaka będzie właściwość tego sądu do rozpoznawania określonych kwestii.

Brak precyzji i jasności przepisów może powodować, że działania Sądu Najwyższego będą arbitralne i będzie on wykraczał poza swoje kompetencje. Dotychczasowa wykładnia sądowa pojęcia „zagadnienie prawne” nie jest bowiem wystarczająca, by wyraźnie określić zakres przedmiotowy zagadnienia prawnego. To powoduje, że wskazane przepisy naruszają zasadę określoności prawa.

Wnioskodawca zwraca uwagę, że w art. 59 ustawy o SN, ustawodawca wskazał, że zagadnienie prawne może zostać przedstawione do rozstrzygnięcia w przypadku *poważne wątpliwości co do wykładni prawa*. Niestety ani z kontekstu ustawy ani z orzecznictwa nie wynikają jednoznaczne kryteria w tym zakresie. Co ważne redakcja przepisu nie do końca pokrywa się z regulacjami KPC i KPK dotyczącymi występowania do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie zagadnień prawnych. To powoduje, że w systemie prawnym są regulacje, które nie są ze sobą spójne, posługują się podobnymi ogólnymi i niedookreślonymi pojęciami. Ze względu na nieprecyzyjność przepisów prawnych interpretacja tego, czym jest „zagadnienie prawne” jak je rozumieć i w jakim zakresie może być ona przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, powoduje, że rozwiązania te nie spełniają wymogów wynikających z zasady określoności prawa. Są one niejasne i nieprecyzyjne. To powoduje, że naruszają one art. 2 Konstytucji RP.

6.3.2. Podsumowując:

- art. 59 w związku z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o SN jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa.

7. ZARZUTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI ART. 15 § 1 PKT 3 I ART. 187 PPSA W ZWIĄZKU Z ART. 3 § 2 PUSA

7.1. PRZEDMIOT KONTROLI

7.1.1. TREŚĆ ART. 15 § 1 PKT 3 PPSA

Kwestionowany przepis brzmi: *Art. 15. § 1. Naczelny Sąd Administracyjny:*

3) podejmuje uchwały zawierające rozstrzygnięcie zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w konkretnej sprawie sędowoadministracyjnej.

Przyznaje on NSA uprawnienie do rozstrzygania zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w konkretnej sprawie sędowoadministracyjnej. Podobnie jak w przypadku zagadnień prawnych rozstrzyganych przez Sąd Najwyższy, ustawodawca w PPSA nie określił kryteriów, które pozwoliłyby przesądzić o tym, co rozumieć przez pojęcie „zagadnienia prawnego”.

Ponadto należy wskazać, że uchwały podejmowane z inicjatywy składu orzekającego Naczelnego Sądu Administracyjnego w celu rozstrzygnięcia zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w konkretnej sprawie sędowoadministracyjnej (art. 15 § 1 pkt 3 PPSA) są wiążące dla sądu w tej sprawie (art. 187 § 2 PPSA).

7.1.2. TREŚĆ ART. 187 PPSA

Kwestionowany przepis brzmi: *Art. 187. § 1. Jeżeli przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej wyłoni się zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, Naczelny Sąd Administracyjny może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów tego Sądu.*

§ 2. Uchwała składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego jest w danej sprawie wiążąca.

§ 3. Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów może przejąć sprawę do rozpoznania.

Wskazana regulacja upoważnia skład orzekający NSA, rozpoznający skargę kasacyjną lub zażalenie, do przedstawienia składowi powiększonemu zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia w formie tzw. uchwały konkretnej, o której mowa w art. 15 § 1 pkt 3 PPSA. Przesłanką wystąpienia jest wyłonienie się zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości. Wykładnia art. 187 § 1 PPSA wskazuje, że chodzi o zagadnienie prawne o szczególnej doniosłości, a więc takie, którego wyjaśnienie ma zasadnicze znaczenie przy rozstrzygnięciu konkretnej sprawy.

Skład orzekający NSA, przekazując w trybie art. 187 § 1 PPSA do wyjaśnienia zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, musi wskazać na ścisły związek ze stanem faktycznym i prawnym sprawy. W przeciwnym razie wystąpienie tego składu miałyby charakter abstrakcyjny. Z drugiej zaś strony w zagadnieniu prawnym nie może chodzić o sposób rozstrzygnięcia sprawy, czy też inaczej: zagadnienie to nie może sprowadzać się do postawienia pytania, które wymagałoby dokonania subsumcji przez skład rozpoznający to zagadnienie prawne.

Wykładnia zawarta w uchwałach NSA ma moc wiążącą jedynie w stosunku do sądów administracyjnych, co oznacza, że nie wiąże formalnie organów administracji oraz stron i uczestników postępowania sędowoadministracyjnego. Ze względu na art. 187 PPSA

uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem nie przysługuje wojewódzkim sądom administracyjnym.

Instytucji przewidzianej w art. 187 PPSA nie można wykorzystywać do wyjaśniania wątpliwości prawnych dotyczących zgodności ustaw z Konstytucją RP lub aktów normatywnych niższej rangi z ustawami i Konstytucją RP.

7.1.3. TREŚĆ ART. 3 § 2 PUSA

Kwestionowany przepis brzmi: „§ 2. *Naczelny Sąd Administracyjny sprawuje nadzór nad działalnością wojewódzkich sądów administracyjnych w zakresie orzekania w trybie określonym ustawami, a w szczególności rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń tych sądów i podejmuje uchwały wyjaśniające zagadnienia prawne oraz rozpoznaje inne sprawy należące do właściwości Naczelnego Sądu Administracyjnego na mocy innych ustaw*”.

Właściwość Naczelnego Sądu Administracyjnego można podzielić na właściwość funkcjonalną i właściwość rzeczową. W ramach właściwości funkcjonalnej NSA stosownie do art. 15 § 1 pkt 1-3 PPSA:

- 1) rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń wojewódzkich sądów administracyjnych, stosownie do przepisów ustawy;
- 2) podejmuje uchwały mające na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 3) podejmuje uchwały zawierające rozstrzygnięcie zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w konkretnej sprawie sądowoadministracyjnej.

Kompetencją NSA jest podejmowanie uchwał wyjaśniających zagadnienia prawne służące ujednoczeniu orzecznictwa i praktyki sądowej. Na podstawie art. 15 § 1 pkt 2 i 3 PPSA wyróżnić należy dwa rodzaje uchwał: uchwały abstrakcyjne, których przedmiotem są wątpliwości prawne, niemające bezpośredniego związku z postępowaniem toczącym się w indywidualnej sprawie sądowoadministracyjnej, oraz uchwały konkretne podejmowane w celu rozstrzygnięcia zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w konkretnej sprawie sądowoadministracyjnej. (por. A. Kabat (w:) B. Dauter, B. Gruszczyński, A. Kabat, M. Niezgódka-Medek, *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, Kraków 2006, s. 48).

Uchwały abstrakcyjne są podejmowane na wniosek Prezesa NSA, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka. Są one podejmowane są w celu wyjaśnienia przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych. Ich przedmiotem są wątpliwości prawne niemające bezpośredniego związku z postępowaniem toczącym się w indywidualnej sprawie sądowoadministracyjnej.

Natomiast przedmiotem uchwał konkretnych mogą być tylko takie wątpliwości prawne, które wystąpiły przy rozpoznawaniu kasacji, a więc związane z postępowaniem w indywidualnej sprawie sądowoadministracyjnej zawisłej przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Uchwały abstrakcyjne, jak i tzw. uchwały konkretne mają moc ogólnie wiążącą. Stanowisko zajęte przez Naczelny Sąd Administracyjny w formie uchwały wiąże więc pośrednio wszystkie składy sądów administracyjnych do momentu zmiany wykładni określonego przepisu przez inną uchwałę (zob. B. Dauter, B. Gruszczyński, A. Kabat, M.

Nieżgódka-Medek, *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, Kraków 2006, s. 634).

7.2. PROBLEM KONSTYTUCYJNY

Problem konstytucyjny wynikający ze skarżonych przepisów PPSA i PUSA dotyczy określoności pojęcia „zagadnienie prawne”, które ma rozpoznawać NSA. Ponadto związanie sądów administracyjnych uchwałami NSA dotyczącymi rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego jest odstępstwem od tego, że sędziowie w sprawowaniu urzędu podlegają jedynie ustawom i Konstytucji RP. Problemy konstytucyjne kierowane wobec przepisów PPSA i PUSA dotyczą więc tym samych kwestii, co zarzuty kierowane wobec skarżonych przepisów KPC, KPK i ustawy o SN.

7.3. ARGUMENTY DOTYCZĄCE NIEKONSTYTUCYJNOŚCI

7.3.1. Argumentacja dotycząca niekonstytucyjności wskazanych regulacji jest tożsama z tą dotyczącą zarzutu niekonstytucyjności przepisów o rozpoznawaniu zagadnień prawnych w postępowaniu cywilnym, postępowaniu karnym i postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Oznacza to, że także w ustawie - Prawo o ustroju sądów administracyjnych oraz ustawie Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (art. 15 § 1 pkt 3 oraz art. 187 § 1 PPSA w związku art. 3 § 2 PUSA) ustawodawca posłużył się pojęciem niedookreślonym „zagadnienie prawne”, którego wykładnia jest utrudniona. Przez to, że nie istnieją jasne kryteria i przesłanki dotyczące tego, co można uznać za zagadnienie prawne podlegające rozpoznaniu przez NSA, dochodzi do naruszenia konstytucyjnej zasady określoności prawa. Dowolność interpretacyjna powoduje, że sąd może działać arbitralnie i poza granicami prawa.

W toku wykładni nie można w sposób nie budzący wątpliwości przesądzić, jakie zagadnienia prawne mogą być przekazane NSA do rozstrzygnięcia.

7.3.2. Drugim istotnym argumentem dotyczącym niekonstytucyjności skarżonych przepisów jest ten, który potwierdza zarówno orzecznictwo jak i doktryna prawna, że związanie sądów administracyjnych w danej sprawie uchwałami NSA rozstrzygającymi konkretne zagadnienie prawne stanowi naruszenie art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż nakazuje sędziom, obok ustaw i Konstytucji RP stosowanie rozstrzygnięć, które nie mają mocy powszechnie obowiązującej i które nie mieszczą się w systemie źródeł prawa. Takie działanie ustawodawcy godzi w niezawisłość sędziowską oraz w konstytucyjne prawo do sądu.

Również w tym przypadku argumentacja dotycząca naruszenia zasady niezawisłości sędziowskiej, w tym związania sędziów w orzekaniu jedynie ustawami i Konstytucją, przedstawiona w odniesieniu do procedury występowania z zagadnieniami prawnymi do SN w procedurze cywilnej i karnej zachowuje aktualność w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w przypadku rozpoznawania zagadnień prawnych przez NSA.

Z tego względu związanie uchwałami NSA, o którym mowa w art. 187 § 2 i § 3 w związku z art. 187 § 1 PPSA jest niezgodne z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 178 ust. 1 Konstytucji RP. Narusza bowiem prawo do sądu poprzez nieproporcjonalną ingerencję w to prawo.

7.3.3. Podsumowując:

- art. 15 § 1 pkt 3 oraz art. 187 § 1 PPSA w związku art. 3 § 2 PUSA jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą określoności prawa;
- art. 187 § 2 i § 3 w związku z art. 187 § 1 PPSA jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP.

8. WNIOSKI

Wnioskodawcy uważają, że procedura występowania o rozstrzygnięcie zagadnień prawnych czy to do Sądu Najwyższego czy do Naczelnego Sądu Administracyjnego w obecnej formie narusza Konstytucję. Podstawowym argumentem dotyczącym niekonstytucyjności skarżonych przepisów jest to, że posługują się one ogólnym zwrotem niedookreślonym „zagadnienie prawne”, którego nie da się wyłożyć w sposób nie budzący wątpliwości, a to daje zbyt daleko idącą swobodę Sądowi Najwyższemu i Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu w możliwości rozpoznawania zagadnień prawnych, przez co mogą one wykraczać poza swoją kognicję i podejmować rozstrzygnięcia arbitralne, poza granicami prawa.

Równie istotny jest fakt, że przepisy regulujące kwestię związania sądów orzekających w danych sprawach uchwałami odpowiednio Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego rozstrzygającymi określone zagadnienia prawne w oczywisty sposób ingerują w niezawisłość sędziowską. Przede wszystkim naruszają one ten fragment art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, który stanowi o tym, że w sprawowaniu urzędu sędziowie podlegają jedynie ustawom i Konstytucji. Oznacza to, że żadne akty, które nie mają rangi ustawowej czy konstytucyjnej nie mogą wpływać na sposób orzekania przez sędziów i to konkretnych sprawach, w związku z którymi przedstawiono budzące poważne wątpliwości zagadnienie prawne.

Ponadto ingerencja w niezawisłość sędziowską poprzez konieczność uwzględnienia rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego w sprawie, w związku z którą występowano o rozpoznanie takiego zagadnienia, narusza prawo do właściwego, niezależnego, bezstronnego i niezawisłego sądu. Jest to ingerencja nadmierna i nieproporcjonalna.

Z tego względu grupa posłów zdecydowała się na wystąpienie z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego.

W załączeniu:

- 1) lista podpisów posłów, popierających wniosek;
- 2) 6 odpisów wniosku.